

Na osnovu člana 184 stav 2 tačka 2 Zakona o radu ("Službeni list CG", br. 74/19, 8/21, 59/21, 68/21 i 145/21), Vlada Crne Gore, Unija poslodavaca Crne Gore i Samostalni sindikat radnika u pomorskom brodarstvu i transportu Crne Gore zaključuju

Granski kolektivni ugovor za pomorce na brodovima u međunarodnoj plovidbi

Granski kolektivni ugovor je objavljen u "Službenom listu CG", br. 88/2023 od 29.9.2023. godine, a stupio je na snagu 7.10.2023.

Predmet

Član 1

Granskim kolektivnim ugovorom za pomorce na brodovima u međunarodnoj plovidbi (u daljem tekstu: ugovor), Vlada Crne Gore, Unija poslodavaca Crne Gore i Samostalni sindikat radnika u pomorskom brodarstvu i transportu Crne Gore (u daljem tekstu: Sindikat) uređuju, u skladu sa Zakonom o radu i Opštim kolektivnim ugovorom, pojedina prava i obaveze iz radnog odnosa pomoraca, prava i obaveze poslodavca prema pomorcu, kao i međusobna prava i obaveze ugovornih strana.

Primjena

Član 2

Ovaj ugovor propisuje standardne uslove koji se primjenjuju na sve pomorce ukrcane na brodovima crnogorske državne pripadnosti, a plove u međunarodnoj plovidbi.

Ovaj ugovor se primjenjuje na pomorce iz stava 1 ovog člana od dana njegovog angažovanja do dana iskrcaja, odnosno do dana njegovog povratka u mjesto prebivališta, ako ovim ugovorom nije drukčije uređeno.

Značenje izraza

Član 3

Izrazi upotrebljeni u ovom ugovoru imaju sljedeća značenja:

- a) brod je plovni objekat naveden u Prilogu 1 – Lista brodova, koji je sastavni dio ovog ugovora;
- b) MLC je Konvencija o radu pomoraca iz 2006. godine, sa izmjenama i dopunama;
- c) pomorac je svako lice koje je zaposleno, uzeto u službu ili koje radi u bilo kojem svojstvu na brodu na koji se primjenjuje ovaj ugovor i MLC;
- d) ugovor o radu je ugovor kojeg zaključuje vlasnik broda, odnosno brodar ili kompanija (u daljem tekstu: poslodavac) sa pomorcem na osnovu ovog kolektivnog ugovora i ugovora o radu u skladu sa Zakonom o sigurnosti pomorske plovidbe;
- e) ITF je Međunarodna federacija transportnih radnika.

Zaposlenje

Član 4

Svaki pomorac se obavezuje da izvršava povjerene poslove koji se od njega razumno mogu očekivati shodno ovlaštenjima koja posjeduje i da se zalaže da ove poslove obavlja po svom najboljem znanju i vještinama.

Svaki pomorac potpisuje ugovor o radu dat u Prilogu 2 koji je sastavni dio ovog ugovora.

Svaki pomorac koji potpisuje ugovor o radu iz stava 2 ovog člana ima pravo da prouči i potraži savjet o ugovoru prije njegovog potpisivanja kako bi se osiguralo da slobodno stupa u ugovor sa dovoljnim razumijevanjem svojih prava i obaveza.

Poslodavac je ovlašten da prije ukrcaja zatraži od svakog pomorca odgovarajuće uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti izdato od strane ovlaštenog doktora. Važnost uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti ne može biti manja od vremenskog trajanja ugovora o radu na određeno vrijeme.

Dodatno i prije zaključivanja ugovora o radu, poslodavac zadržava pravo da o svom trošku zatraži vanredni zdravstveni pregled pomorca od strane doktora imenovanog od strane poslodavca, a pomorac je dužan istinito odgovoriti na upitnik

poslodavca koji se odnosi na njegovo zdravstveno stanje.

Svaki propust pomorca da istinito odgovori na upitnik iz st. 4 i 5 ovog člana može ugroziti njegova prava na novčanu nadoknadu iz čl. 21, 22, 24 i 25 ovog ugovora.

Poslodavac zadržava pravo da zatraži i vanredni zdravstveni pregled pomorca tokom trajanja ukrcaja.

Troškove nastale izdavanjem viza potrebnih za ukrcaj i iskrcaj pomorca snosi poslodavac.

Nije dozvoljeno zapošljavanje na brodu lica mlađih od 18 godina ako obavljanje poslova na brodu od strane tih lica može da ugrozi njihovo zdravlje ili bezbjednost u skladu sa odgovarajućim međunarodnim standardima.

Trajanje ugovora o radu

Član 5

Ugovor o radu između poslodavca i pomorca zaključuje se na:

- a) neodređeno vrijeme, ili
- b) određeno vrijeme u zavisnosti od zahtjeva plovidbe, ekonomičnosti zamjene posade i/ili drugih opravdanih okolnosti.

Poslodavac ima pravo da u bilo koje vrijeme prekrci pomorca sa jednog na drugi brod poslodavca bez produžavanja trajanja ugovora o radu. Za vrijeme takvog prekrcanja pomorac ima pravo na punu zaradu bez prekida i svi troškovi putovanja, smještaja i obroka padaju na teret poslodavca.

Pomorac se obavezuje da će prilikom ukrcaja, iskrcaja i prekrcaja sa jednog na drugi brod u cjelosti slijediti instrukcije poslodavca i/ili zapovjednika.

Trajanje ukrcaja

Član 6

Pomorac se ukrcava na vremenski period od najviše 9 mjeseci tokom bilo kojih 12 mjeseci, zavisno od zahtjeva plovidbe, ekonomičnosti zamjene posade i/ili drugih opravdanih okolnosti.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, kadet može biti ukrcan najduže do 12 mjeseci tokom bilo kojih 12 mjeseci.

Pomorcu se ne smije dopustiti rad na brodu ako nije uspješno završio obuku lične sigurnosti na brodu.

Probni rad

Član 7

Prvih osam (8) nedelja prvog uposlenja kod poslodavca imaju se smatrati periodom probnog rada. Istekom ili tokom perioda probnog rada poslodavac ili pomorac imaju pravo raskinuti ugovor o radu u skladu sa članom 8 stav 2 tačka a i stav 3 tačka a ovog ugovora.

Prestanak ugovora o radu

Član 8

Ugovor o radu prestaje:

- a) nakon isteka ugovorenog perioda definisanog u članu 5 stav 1 ovog ugovora;
- b) u slučaju povrede ili bolesti pomorca nakon izvršenog lješkarskog pregleda.

Poslodavac ima pravo otkazati, odnosno raskinuti ugovor o radu:

- a) pisanim obavještenjem naslovljenim na pomorca uz otkazni rok od 30 dana;
- b) zbog lošeg vladanja pomorca, povrede radne discipline i u slučaju nesposobnosti pomorca da stručno i kvalitetno obavlja poslove i radne zadatke koji su mu povjereni;
- c) ako je brod prodat ili izgubljen;
- d) ako odluči raspoređiti brod na rok duži od mjesec dana.

Pomorac ima pravo otkazati, odnosno raskinuti ugovor o radu:

- a) pisanim obavještenjem naslovljenim na poslodavca ili zapovjednika broda uz otkazni rok od 30 dana;
- b) ako je brod upućen ili plovi u području ratnih operacija u skladu sa članom 18 ovog Ugovora;
- c) u slučaju zadržavanja broda za period od 30 i više dana zbog utvrđenih nedostataka u vezi sa standardima Konvencije o zaštiti života na moru (SOLAS) iz 1974. godine; Međunarodne konvencije o teretnoj vodenoj liniji (LL) iz 1966. godine; Međunarodne konvencije o standardima za trening, sertifikaciju i palubne službe za pomorce (STCW) iz 1995. godine; Međunarodne konvencije o spriječavanju zagađenja sa brodova (MARPOL) iz 1973. godine izmjenjenu Protokolom iz 1978. godine; Međunarodne konvencije o radu pomoraca (MLC) iz 2006. godine;
- d) ukoliko je brod pod privremenom mjerom zabrane isplovljenja konstantno više od 30 dana;
- e) zbog bolesti, povrede ili drugog zdravstvenog stanja koje onemogućava izvršavanje poslova na brodu radi kojih je pomorac angažovan.

U slučaju da je ugovor o radu pomorca raskinut u skladu sa stavom 2 tač. a, c i d i stavom 3 tač. b, c i d ovog člana,

pomorac ima pravo na naknadu u iznosu od dvije osnovne zarade.

Radno vrijeme

Član 9

Redovno radno vrijeme za sve pomorce članove posade broda iznosi osam (8) sati dnevno od ponedjeljka do petka, uključujući ponedjeljak i petak, što ukupno iznosi četrdeset (40) sati nedeljno.

Svi sati na dužnosti subotom, nedeljom i državnim praznicima bit će plaćeni kao prekovremeni rad prema stopi navedenoj u tabeli u Prilogu 3.

Garantovani prekovremeni rad

Član 10

Pomorcima se plaćaju mjesečno stočetiri (104) garantovana prekovremena sata za rad u radnim danima tokom sedmice (ILO preporuka u vezi sa Konvencijom C180).

Podatke o prekovremenom radu vodi zapovjednik ili odgovorna osoba odgovarajuće službe na brodu.

Kao prekovremeni rad ne računaju se sati rada za vrijeme opasnosti koja direktno utiče na sigurnost broda i posade o čemu isključivo odlučuje zapovjednik, ili kod vježbe spuštanja čamca za spasavanje, te rad potreban radi pružanja pomoći drugim brodovima ili osobama u opasnosti, vježbe gašenja požara te vježbe propisane ISM Kodeksom, ISPS Kodeksom i ostale vježbe predviđene SOLAS Konvencijom.

Praznici

Član 11

Obračun zarade za rad u vrijeme državnih i drugih praznika, kao i vjerskih praznika, dat je u Prilogu broj 3 koji je sastavni dio ovog ugovora.

Državni i drugi praznici dati su u Prilogu 4 ovog ugovora, koji je sastavni dio ovog ugovora.

Period odmaranja

Član 12

Pomorcima se mora obezbjediti najmanje deset (10) sati odmora tokom svakog perioda od dvadeset i četiri (24) sata, odnosno sedamdeset sedam (77) sati u bilo kojem periodu od sedam (7) dana.

Deset (10) sati odmora može biti podijeljeno na najviše dva (2) perioda, od kojih jedan mora trajati najmanje šest (6) neprekidnih sati odmora. Razmak između perioda odmora ne može biti duži od četrnaest (14) sati.

Period od dvadeset četiri (24) sata započinje kad pomorac otpočne sa radom neposredno nakon najmanje šest (6) neprekidnih sati odmora.

Vježbe gašenja požara i rukovanja čamcima za spasavanje prema naređenju zapovjednika trebaju se sprovoditi na način da što manje utiču na vrijeme odmora i da ne uzrokuju zamor.

Zarade

Član 13

Zarada člana posade isplaćuje se u iznosima navedenim u Prilogu 3 (Tabelarni pregled zarada zaposlenih na brodu), koji je sastavni dio ovog ugovora.

Za obračun zarade računa se da mjesec traje 30 dana.

Zarada se obračunava u eurima.

Obračun pune zarade počinje danom ukrcaja pomorca na brod, a završava se danom iskrcaja pomorca sa broda, ako ovim ugovorom nije drukčije uređeno.

Pomorac ima pravo na isplatu dnevnice (proporcijalnog dijela osnovne zarade) od dana odlaska-započinjanja putovanja radi ukrcaja do trenutka ukrcaja na brod. Dodatno, prilikom repatrijacije iz redovnih razloga pomorac ima pravo na isplatu dnevnice (proporcijalnog dijela osnovne zarade) i to od dana iskrcaja do dana njegovog povratka u mjesto prebivališta.

Kada je pomorac iskrcan u bilo kojoj luci zbog bolesti ili povrede, isti ima pravo na isplatu proporcijalnog dijela pune zarade, kako je bliže određeno članom 20 stav 1 ovog ugovora.

Ako obračun pune zarade počinje u toku mjeseca, zarada se obračunava prema broju odrađenih dana u tekućem mjesecu.

Porodična doznaka

Član 14

Pomorac ima pravo na mjesečnu isplatu porodične doznake u maksimalnom iznosu od 100% njegove neto zarade za taj mjesec.

Godišnji odmor

Član 15

Mjesečna nadoknada za godišnji odmor jednaka je iznosu dvije i po (2,5) dnevnice (član 156 Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe) i obračunava se u skladu sa priloženom platnom listom (Prilog 3: Tabelarni pregled zarada zaposlenih na brodu), koja je sastavni dio ovog ugovora.

Pomorac ima pravo na izlazak na kopno radi njegovog zdravlja i dobrobiti u skladu sa radnim zahtjevima njegovog radnog mjesta, pod uslovom da to ne šteti plovidbi i radu broda.

Prilikom utvrđivanja visine nadoknade godišnjeg odmora u skladu sa ovim ugovorom, kao dio plaćenog godišnjeg odmora ne može da se obračunava vrijeme provedeno u povremenim kraćim izlascima na kopno dozvoljenim pomorcu dok traje ugovor o radu.

Držanje straže

Član 16

Straža se u plovidbi i prema potrebi u luci organizuje u tri (3) ili u dvije (2) smjene.

Zapovjednik i upravitelj mašine odlučuju koji će pomorci biti određeni za stražu, a koji prema potrebi za dnevni rad.

Zapovjednik i upravitelj mašine nijesu u obavezi držati stražu.

Sastav i broj članova posade broda

Član 17

Brod mora imati odgovarajući broj članova posade s potrebnim ovlaštenjima u skladu sa Svjedočanstvom o minimalnom broju članova posade.

Ako se sastav posade smanji ispod obaveznog minimalnog broja, osnovna zarada, koja ne uključuje naknadu za prekovremeni rad, koja pripada nedostajućem članu posade proporcijalno se isplaćuje izvršiocima.

Plovidba u područjima ratnih operacija

Član 18

Za vrijeme ukrcaja pomorac mora biti potpuno obaviješten o tome da njegov brod na svom putovanju prolazi kroz područja ratnih operacija i ima pravo da odustane od plovidbe u takva područja, te se u tom slučaju vratiti u mjesto prebivališta o trošku poslodavca, s pravom korišćenja svojih prava ostvarenih do dana povratka.

Ako brod uđe u područje ratnih operacija i za vrijeme boravka broda u takvom području, pomorcu se isplaćuje dvostruki iznos dnevnice tj. proporcijalnog dijela osnovne zarade (Prilog br. 3: Tabelarni pregled zarada zaposlenih na brodu).

Broj dana za koji se isplaćuje dvostruki iznos dnevnice tj. proporcijalnog dijela osnovne zarade pomorcu je definisan važećom International Transport Workers Federation (u daljem tekstu: ITF) listom područja rizika. Iznos za invaliditet i smrt iz čl. 24 i 25 ovog ugovora se udvostručavaju ako su invaliditet i smrt uzrokovani ratnim operacijama.

Listu područja ratnih operacija objavljuje ITF.

Ako je pomorac držan u zarobljeništvu ili kao talac na brodu ili izvan njega kao rezultat piratstva ili oružane pljačke protiv broda, bez obzira na to da li se takav čin odvio unutar ili izvan ratnih ili visoko rizičnih područja određenih za potrebe ovog člana, njegova zarada i druga prava iz njegovog Ugovora o radu i ovog ugovora ili mjerodavnih nacionalnih zakona, uključujući sva predviđena primanja shodno stavu 4. Standarda A2.2 MLC-a, i dalje će se isplaćivati tokom cijelog perioda zarobljeništa i sve dok pomorac ne bude oslobođen i repatriran u skladu s odredbama MLC-a i ovog ugovora (čak i ako je njegov ugovor o radu istekao tokom razdoblja zarobljavanja) ili, ako pomorac umre dok je u zarobljeništvu, do datuma smrti utvrđenog u skladu sa važećim nacionalnim zakonima.

Poslodavac će takođe učiniti svaki napor kako bi otetom pomorcu, osigurao uz dodatnu zaštitu, hranu, socijalnu zaštitu, medicinsku i drugu pomoć kako je potrebno.

Izrazi »piratstvo« i »oružana pljačka brodova« ima isto značenje koje im je pripisano u MLC-u.

Stvari u vlasništvu člana posade

Član 19

Ako pomorac pretrpi potpunu ili djelimičnu štetu na svojim ličnim stvarima uslijed požara, naplavljivanja brodskih prostorija ili sudara na brodu ili potonuća broda, ima pravo na nadoknadu štete od poslodavca do najvećeg iznosa od

Repatrijacija

Član 20

Repatrijacija pomorca se obavlja na način da se zadovolje svi razumni zahtjevi u pogledu udobnosti.

Pomorac ima pravo na repatrijaciju o trošku poslodavca:

- a) nakon isteka vremena ukrcaja prema odredbama člana 5 ovog ugovora,
- b) prilikom iskrcaja zbog bolesti ili povrede,
- c) nakon prodaje, gubitka ili brodoloma ili raspreme broda.

Pomorac ima pravo na repatrijaciju o trošku Poslodavca i u ostalim slučajevima prestanka zaposlenja navedenim u članu 8, osim ako je zaposlenje prestalo shodno odredbi stava 2 tačka b navedenog člana u kom slučaju poslodavac ima pravo regresa na troškove repatrijacije. Ova odredba se primjenjuje i u slučajevima kada je pomorac iskrcan zbog povrede ili bolesti koje je prouzrokovao namjerno ili usled grube nepažnje.

U slučaju teške povrede radne obaveze pomorca, odnosno ako je pomorac izvršio više uzastopnih lakših povreda radne obaveze, kao i kada iskrcaj traži pomorac na vlastiti zahtjev prije isteka ugovora o zaposlenju, poslodavac će izvršiti repatrijaciju ali poslodavac ima pravo nadoknaditi troškove repatrijacije, zajedno sa nastalim troškovima, od preostalog dijela plate pomorca.

Troškovi liječenja pomorca

Član 21

Poslodavac je dužan snositi troškove liječenja, uključujući i bolničko liječenje pomorca koji je iskrcan zbog bolesti ili povrede.

Ako se pomorac zbog zdravstvenih problema ne može vratiti na brod sa kojeg je iskrcan, Poslodavac je dužan organizovati repatrijaciju pomorca i snositi troškove repatrijacije.

Troškove liječenja zbog bolesti podmiruje poslodavac nakon repatrijacije do ozdravljenja ako nisu pokriveni redovnim zdravstvenim osiguranjem, ali najviše do 130 dana nakon repatrijacije.

Troškove liječenja zbog povrede na radu nakon repatrijacije snosi poslodavac do najvišeg mogućeg stepena medicinskog ozdravljenja pomorca ili do dana utvrđivanja trajnog invaliditeta u određenom stepenu, shodno članu 24 stav 4 ovog ugovora, ako ovi troškovi nijesu pokriveni redovnim zdravstvenim osiguranjem.

Bolovanje

Član 22

Kada je pomorac iskrcan u bilo kojoj luci zbog bolesti ili povrede, isti ima pravo na proporcijalni dio pune zarade do dana repatrijacije tj. povratka u mjesto svog prebivališta.

U slučaju da je pomorac iskrcan zbog bolesti, isti ima pravo na naknadu za bolovanje u visini njegove osnovne zarade i to najduže 130 dana nakon repatrijacije.

U slučaju da je pomorac iskrcan zbog pretrpljene povrede na radu za koju poslodavac ne dokaže da je nastala zbog namjernog samopovrijeđivanja, ili da je povreda pomorca prouzrokovana njegovom opijenošću alkoholom i/ili drogama, poslodavac je dužan isplaćivati pomorcu naknadu za bolovanje u visini njegove osnovne zarade do stepena izliječenja koje pomorcu omogućava ponovni ukrcaj na brod u zvanju u kojem je plovio prije povrede, ili do trenutka kada pomorcu bude utvrđen trajni invaliditet u određenom stepenu u skladu sa odredbama člana 24 stav 4 ovog ugovora.

Dokaz o trajanju bolovanja temelji se na Izvještaju o privremenoj spriječenosti za rad (doznakama) i medicinskoj dokumentaciji prema potrebi potvrđenoj od strane ljekara kojeg imenuje poslodavac, a ako se ljekar imenovan od strane pomorca ne slaže sa mišljenjem ljekara imenovanog od strane poslodavca, poslodavac i pomorac i/ili Sindikat će imenovati trećeg ljekara čije će mišljenje biti konačno i obavezujuće za obje strane.

Materinstvo

Član 23

Ako članica posade zatrudni za vrijeme trajanja ugovora o radu:

- odmah nakon potvrde trudnoće mora obavijestiti zapovjednika broda;
- poslodavac će repatrisati članicu posade čim to bude moguće, ali ne kasnije od 26. sedmice trudnoće;
- članica posade ima pravo na naknadu u trajanju od 100 dana u visini njene osnovne zarade od dana repatrijacije.

Invaliditet

Član 24

Pomorac kod kojeg je nastupio trajni invaliditet usljed nezgode koja se dogodila za vrijeme trajanja zaposlenja, uključujući i nezgode koje se dogode prilikom njegovog putovanja od mjesta prebivališta do broda i obratno, zbog koje je smanjena njegova radna sposobnost, ima pravo, osim naknade bolovanja, na iznos naknade koji ne može biti manji od iznosa navedenog u sledećoj tabeli, koja čini sastavni dio ovog člana:

Stepen invaliditeta %	Iznosi naknada		
	Posada USD	Niži oficiri USD	Viši oficiri USD
100	104.866,00	139.820,00	174.775,00
75	78.649,00	104.866,00	131.081,00
60	62.919,00	83.892,00	104.866,00
50	52.433,00	69.911,00	87.388,00
40	41.946,00	55.929,00	69.911,00
30	31.460,00	41.946,00	52.433,00
20	20.974,00	27.964,00	34.957,00
10	10.487,00	13.983,00	17.478,00

** Napomena: Višim oficirima u smislu primjene ovog člana, smatraju se zapovjednik, prvi oficir palube i upravitelj mašine.*

Poslodavac je dužan naknadu iz st. 1 i 5 ovog člana isplatiti čim prikupi sve isprave kojima potvrđuje da su se stekli uslovi za isplatu ugovorene naknade.

Poslodavac nije dužan isplatiti iznos iz stava 1 ovoga člana ako dokaže:

- da je invaliditet nastao usljed namjernog samopovrijeđivanja Pomorca;
- da je nezgoda koja je prouzrokovala invaliditet izazvana opijenošću pomorca alkoholom i/ili drogama;
- da je pomorac onemogućio uzimanje dokaza o opijenosti alkoholom ili drogama; i
- da je invaliditet posljedica bolesti o čijem je postojanju pomorac propustio obavijestiti poslodavca i ljekara prilikom ljekarskog pregleda radi utvrđivanja njegove zdravstvene sposobnosti tj. prilikom ispunjavanja odgovarajućeg upitnika iz člana 4 ovog ugovora.

Stepen invaliditeta utvrđuje ljekar koga je odredio poslodavac. Ako se ljekar imenovan od ili u ime pomorca ne slaže s nalazom, tada je odluka trećeg doktora koga će zajednički imenovati poslodavac i pomorac ili Sindikat obavezujuća za obje strane.

Pomorac kome je ljekarskim izvještajem potvrđena trajna nesposobnost za dalji rad u bilo kojem zvanju na brodu tj. gubitak zanimanja u struci, ima pravo, bez obzira na stepen invaliditeta, na 100%-tnu svotu, shodno iznosima naznačenim u tabeli iz stava 1 ovog člana.

U smislu ovog člana, gubitak zanimanja u struci znači fizičko stanje koje pomorcu onemogućava da se vrati u službu na brodu, prema crnogorskim i međunarodnim standardima, i/ili stanje u kojem je i na drugi način neosporno da se pomorac ni u budućnosti neće moći vratiti na odgovarajući posao, tj. službu na brodu.

Dodatno, pomorac čiji se stepen invaliditeta utvrđen 50% ili veći ima se smatrati trajno nesposobnim za dalji rad u bilo kom zvanju na brodu i ima pravo na 100% naknade.

Ako pomorac stekne pravo na isplatu predviđenu stavom 5 ovog člana, gubi pravo na isplatu predviđenu stavom 4 ovog člana, a u slučaju da mu je već isplaćen iznos predviđen stavom 4, a kasnije stekne pravo na isplatu predviđenu stavom 5, iznos isplaćen prema stavu 4 uračunava se u svotu isplaćenu prema stavu 5 ovog člana.

Isplate prema st. 1 i 5 ovog člana ne sprječavaju pomorca u isticanju odštetnog zahtjeva koji se zasniva na zakonskoj tj. građansko pravnoj deliktnoj odgovornosti poslodavca za pretrpljenu štetu.

Iznos isplaćen prema st. 1 i 5 ovog člana odbija se od iznosa dosuđenog u eventualnom sudskom postupku pokrenutom u vezi sa zahtjevom iz stava 7 ovog člana ili od iznosa utvrđenog sudskim ili vansudskim poravnanjem.

Smrt na radu

Član 25

Ako pomorac za vrijeme zaposlenja, što uključuje i putovanje od njegovog mjesta prebivališta do broda i obratno, doživi nezgodu od čijih posljedica umre, ili umre prirodnom smrću, poslodavac je dužan isplatiti najbližim srodnicima iznose naknade koji ne može biti manji od iznosa navedenog u tabeli, koja čini sastavni dio ovog člana:

Naknada u slučaju smrti	Iznosi naknada USD
Najbliži srodnik (Imenovani korisnik)	104.866,00
Svatom djetetu mlađem od 18 godina, do četvoro djece	20.974,00

Poslodavac će naknadu iz stava 1 ovog člana isplatiti čim prikupi sve isprave kojima potvrđuje da su se stekli uslovi za isplatu ugovorene naknade.

Poslodavac nije dužan isplatiti iznos iz stava 1 ovoga člana ako dokaže da je:

- smrt nastala zbog samoubistva;
- smrt prouzrokovana opijenošću pomorca alkoholom i/ili drogama;

c) da je član porodice pomorca onemogućio uzimanje dokaza o uzroku smrti; i
d) da je smrt posledica bolesti o čijem je postojanju pomorac propustio obavijestiti poslodavca i ljekara prilikom ljekarskog pregleda radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti tj. prilikom ispunjavanja odgovarajućeg upitnika iz člana 4 ovog Ugovora.

Isplate po stavu 1 ovog člana ne sprječavaju najbliže srodnike u isticanju odštetnog zahtjeva koji se zasniva na zakonskoj tj. građanskopravnoj deliktnoj odgovornosti poslodavca za pretrpljenu štetu.

Swote isplaćene po stavu 1 ovog člana odbijaju se od iznosa swote dosuđene u mogućem sudskom postupku pokrenutom u vezi sa zahtjevom iz stava 4 ovog člana ili od iznosa utvrđenog sudskim ili vansudskim poravnanjem.

Troškove sahrane umrlog ili poginulog pomorca snosi poslodavac ako isti nijesu nadoknađeni.

Pokriće osiguranja

Član 26

Poslodavac je dužan zaključiti ugovor o osiguranju za ugovornu i zakonsku tj. građansko pravnu deliktnu odgovornost iz čl. 24 i 25 ovog ugovora.

Izvršenje krivičnog djela

Član 27

Ako za vrijeme putovanja pomorac izvrši krivično djelo, zapovjednik broda je dužan da preduzme, prema okolnostima, mjere potrebne da se spriječi ili ublaži nastupanje štetnih posledica tog djela i da se izvršilac pozove na odgovornost.

Ako postoji opasnost da izvršilac djelo ponovi ili da pobjegne, zapovjednik broda, narediće:

- a) da se izvršiocu krivičnog dela ograniči sloboda kretanja na brodu, ili da se liši slobode;
- b) da se ispitivanjem izvršioca, svjedoka, očevidaca i oštećenika utvrde sve okolnosti pod kojima je djelo izvršeno i posledice koje su nastupile;
- c) da se o svakom saslušanju sastavi zapisnik, da se kao dokazi uzmu na čuvanje predmeti na kojima ili pomoću kojih je krivično djelo izvršeno, odnosno na kojima su tragovi izvršenog djela vidljivi, kao i
- d) da se preduzmu druge mjere radi utvrđivanja okolnosti pod kojima je krivično djelo izvršeno.

Ako se brod nalazi u inostranstvu, zapovjednik broda je dužan da o izvršenom krivičnom djelu podnese izvještaj diplomatskom i li konzularnom predstavništvu Crne Gore u državi u čiju luku, odnosno pristanište brod uplovi. Zapovjednik broda je dužan da sa izvršiocom krivičnog djela postupi prema uputstvima diplomatskog ili konzularnog predstavništva Crne Gore.

Po dolasku u crnogorsku luku, odnosno pristanište u koje brod najpre uplovi, zapovjednik broda je dužan da izvršioca krivičnog djela preda organu unutrašnjih poslova u toj luci, odnosno pristaništu, s pismenim izvještajem o izvršenom krivičnom djelu i zapisnicima i predmetima iz stava 2 ovog člana.

Ishrana, smještaj, rekreacija

Član 28

Poslodavac je dužan pomorcu dok je na službi na brodu pružiti sledeće:

- a) kvalitetnu ishranu i vodu za piće,
- b) smještaj odgovarajuće veličine i standarda,
- c) prostorije za odmor ili rekreaciju.

Sredstva lične zaštite na radu

Član 29

Poslodavac je dužan osigurati sredstva lične zaštite na radu za svakog pomorca za sve vrijeme njegovog boravka na brodu u skladu sa ISM Kodeksom i IMO pravilima.

Pomorac je obavezan upotrebljavati sredstva lične zaštite na radu koja su obezbeđena od strane poslodavca.

Prava pomoraca kada su u pitanju poslovi koje obavljaju lučki radnici

Član 30

Od pomorca se ne očekuje niti poslodavac može od njega zahtijevati da rukuje teretom niti da obavlja ostale poslove koje tradicionalno obavljaju lučki radnici, bez prethodnog dogovora s ITF sindikatom lučkih radnika, i to pod uslovom da pomorac pristane da obavlja te poslove za koje će tada primiti naknadu iz stava 4 ovog člana.

Kada se brod nalazi u luci gdje je na snazi legalni spor koji uključuje ITF sindikat lučkih radnika, niko od pomoraca članova posade broda niti bilo ko drugi na brodu u stalnom ili privremenom radu kod poslodavca, neće biti upućen da preuzme posao rukovanja s teretom i drugim poslovima, koji obavljaju pripadnici tog sindikata, a koji može uticati na

riješenje takvog spora.

Poslodavac neće preduzimati nikakve kaznene mjere protiv bilo kojeg pomorca koji poštuje takav spor sindikata lučkih radnika i svaku takvu zakonitu radnju od strane pomorca, i ne smije se tretirati kao kršenje njegovog ugovora o radu, pod uslovom da je takvo djelovanje u okvirima zakona u državi gdje se isto događa.

Ako se poslovi iz stava 1 ovog člana obavljaju:

a) za vrijeme redovnog radnog vremena, uz osnovnu zaradu, poslodavac je dužan pomorcu platiti naknadu za svaki odrađeni ili započeti sat kao prekovremeni rad u skladu sa Prilogom 3;

b) van redovnog radnog vremena, uz osnovnu zaradu, poslodavac je dužan pomorcu platiti dvostruku naknadu za prekovremeni rad za svaki odrađeni ili započeti sat u skladu sa Prilogom 3.

Brodski odbor za sigurnost

Član 31

Poslodavac mora olakšati organizovanje Odbora za sigurnost i zdravstvenu zaštitu u skladu sa odredbama Pravilnika o mjerama za spriječavanje nezgoda na brodu u plovidbi i lukama Međunarodne organizacije rada (ILO).

Poslodavac mora osigurati vezu između broda i osobe/osoba na kopnu koje imaju direktan pristup najvećem nivou menadžmenta kompanije u skladu sa odredbama ISM Kodeksa.

Komunikacija članova posade broda

Član 32

U skladu sa tehničkim mogućnostima, poslodavac je dužan svim pomorcima za cijelokupno vrijeme boravka na brodu omogućiti komuniciranje sa porodicom putem sistema brodskih veza.

Fond solidarnosti i naknade

Član 33

Poslodavac se obavezuje da za brodove crnogorske državne pripadnosti, jednom godišnje uplaćuje iznos od 250,00 USD po članu posade (jedna uplata po poziciji/zvanju godišnje za sve pozicije/zvanja na brodu) u Fond solidarnosti, zaštite i zastupanja pomoraca Samostalnog sindikata radnika u pomorskom brodarstvu i transportu Crne Gore.

Poslodavac se obavezuje da za brodove crnogorske državne pripadnosti, jednom godišnje uplaćuje iznos od 120,00 USD po članu posade (jedna uplata po poziciji/zvanju godišnje za sve pozicije/zvanja na brodu), Samostalnom sindikatu radnika u pomorskom brodarstvu i transportu Crne Gore.

Sindikat se obavezuje da poslodavcu koji je ispunio uslove iz ovog ugovora, obezbijedi dobijanje adekvatnog sertifikata.

Poslodavac priznaje pravo pomorcima da učestvuju u djelovanju Sindikata, kao i pravo na zaštitu od protivsindikalne diskriminacije, a u skladu s ILO Konvencijama br. 87 i 98.

Jednakost

Član 34

Svi pomorci imaju pravo na rad i život u okruženju bez prijetnji i zlostavljanja po osnovu nacionalnosti, pola, rase ili drugog ličnog svojstva.

Kršenje ugovora

Član 35

Ako poslodavac ne postupi u skladu sa odredbama ovog ugovora, pomorac ima pravo pojedinačno, ili u okviru aktivnosti Sindikata, preduzeti protiv poslodavca zakonske mjere koje smatra potrebnim za ostvarivanje svojih prava, u slučaju da je prethodno preduzeo sve druge predviđene radnje.

Trajanje i otkaz ugovora

Član 36

Ovaj ugovor se zaključuje na neodređeno vrijeme i može prestati sporazumom ugovornih strana ili otkazom.

Svaka od ugovornih strana može u pisanoj formi, u cjelini ili djelimično, otkazati ovaj ugovor.

U slučaju otkaza, ovaj ugovor se primjenjuje šest mjeseci od dana objavljivanja odluke o otkazu u "Službenom listu Crne Gore", s tim što su ugovorne strane dužne da postupak pregovaranja započnu u roku od 30 dana od dana podnošenja otkaza.

Izmjene i dopune ugovora

Član 37

Ugovorne strane razmatraju i ispituju uslove ovog ugovora najmanje jedanput godišnje tokom trajanja ovog ugovora, te ako se ugovorne strane zajednički dogovore o izmjenama i/ili dopunama istog, te će se izmjene i dopune zaključiti pismeno, potpisati obostrano i uključiti kao sastavni dio ovog ugovora.

Postupak izmjene i/ili dopune ovog ugovora može u pisanom obliku pokrenuti svaka ugovorna strana potpisnica, uz uslov da rok usaglašavanja ne bude duži od šezdeset (60) dana od dana podnošenja predloga za izmjenu ili dopunu ovog ugovora.

Sprovođenje ugovora

Član 38

Sprovođenje ovog ugovora prate ugovorne strane.

Stručna tumačenja i mišljenja u vezi sa primjenom ovog ugovora daje Odbor za praćenje, primjenu i tumačenje Granskog kolektivnog ugovora (u daljem tekstu: Odbor).

Odbor se formira na paritetnoj osnovi, od po dva predstavnika svake ugovorne strane, sa mandatom od četiri godine.

Odbor donosi Poslovnik o svom radu.

Odbor će se formirati u roku od 30 dana od dana zaključenja ovog ugovora.

Odbor će, prema potrebi, a najmanje jednom godišnje, obavijestiti potpisnike o primjeni ovog sporazuma.

Mjerodavno pravo i jurisdikcija

Član 39

Ugovorne strane će nastojati da sve eventualne sporove koji proisteknu iz ovog ugovora razriješe sporazumno.

U slučaju da spor ne može biti riješen na miran način, strane ugovaraju nadležnost stvarno nadležnog suda u Crnoj Gori.

Za rješavanje sudskih sporova o pravima i obavezama pomoraca i članova njihovih porodica proizišlih iz ugovora o radu i ovog ugovora nadležan je stvarno nadležni sud u Crnoj Gori.

Registracija ugovora

Član 40

Ugovorne strane dužne su da registruju ovaj ugovor kod nadležnog ministarstva.

Usklađivanje ugovora o radu

Član 41

Zaključeni ugovori o radu usaglasice se sa ovim ugovorom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog ugovora.

Ovaj ugovor je sastavljen na crnogorskom i engleskom jeziku, a u slučaju neusklađenosti crnogorskog i engleskog teksta, za njegovo tumačenje i primjenu mjerodavan je crnogorski tekst.

Stupanje na snagu

Član 42

Ovaj ugovor stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Ovaj ugovor je zaključen dana 18. septembra 2023. godine.

Broj: 01-011/23-10010/1

Podgorica, 18. septembra 2023. godine

Vlada Crne Gore
Ministar kapitalnih
investicija,
Mr Ervin Ibrahimović

**Samostalni sindikat radnika u pomorskom
brodarstvu i
transportu Crne Gore**
Predsjednik,
Mr Agim Mila

**Unija poslodavaca Crne
Gore**
Predsjednik,
Slobodan Mikavica

NAPOMENA REDAKCIJE: *Priloge u PDF formatu možete preuzeti klikom na sledeći link:*

Prilozi (Prilog 1 - Lista brodova; Prilog 2 - Ugovor o radu; Prilog 3 - Tabelarni pregled zarada zaposlenih na brodu; Prilog 4 - Državni i drugi praznici)